

Sprawozdanie z oceny własnej
– doświadczenia jednostek w uznawaniu efektów uczenia się
osiągniętych poza edukacją formalną (2014)

1. Opis

1a. Wpływ niżu demograficznego na funkcjonowanie jednostki

Według danych MNiSzW, w roku akademickim 2012/2013 w polskich uczelniach studiowało 1 675 815 studentów, zgodnie zaś z prognozami MNiSzW w następstwie niżu demograficznego liczba studiujących w r. 2024/2025 spadnie do 1 254 000 (czyli o 25%), a w r. 2035/2036 wynosić będzie ok. 1 486 000 (czyli o ok. 9% mniej niż w r. 2012/2013).

Czy w trwającej kadencji władze jednostki podjęły analizę wpływu niżu demograficznego na jej obecne i przyszłe funkcjonowanie (np. przy okazji opracowywania strategii jednostki)?

Wydział dokonuje analiz wpływu niżu demograficznego na funkcjonowanie jednostki systematycznie, przy okazji każdej rekrutacji i sprawozdania z działalności w danym roku akademickim. W latach 2012/13 - 2013/14 Wydział nie odczuł zmniejszonego zainteresowania studiami stacjonarnymi na kierunku prawo. Nie ma też spadku zainteresowania studiami niestacjonarnymi na kierunku prawo, na które od lat mamy stałą liczbę chętnych, chociaż mniejszą niż limit przyjęć.

Zaobserwowaliśmy nieznacznie zmniejszone zainteresowanie studiami na kierunku administracja.

Wpływ niżu demograficznego na przyszłe funkcjonowanie był również przedmiotem analiz w trakcie prac nad sformułowaniem strategii Wydziału. *Strategia Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego* została uchwalona na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 23 kwietnia 2012 r. W dokumencie (pkt 2.4) wskazano, że w skali kraju i Uniwersytetu widoczny jest spadek liczby studentów i słuchaczy. Podkreślono, że dla zminimalizowania skutków tej tendencji ważne jest utrzymanie dotychczasowego szerokiego wachlarza przedmiotów maturalnych do wyboru przez kandydata, uwzględnianych w procesie rekrutacyjnym na studia na WPiA. Nie można przy tym rezygnować z wysokich wymagań względem kandydatów (próg punktów z matury winien być utrzymany co najmniej na dotychczasowym poziomie) i studentów. Oferta edukacyjna Wydziału ma i musi mieć szczególną pozycję zarówno na rynku warszawskich, jak i ogólnopolskich usług edukacyjnych. Uznano przy tym, że - przy podnoszeniu atrakcyjności oferty edukacyjnej - konieczna jest jej odpowiednia promocja. Dotyczy to całej oferty edukacyjnej Wydziału, tj. jednolitych magisterskich studiów na kierunku prawo, studiów I i II stopnia na kierunku administracja, studiów doktoranckich oraz studiów podyplomowych. W strategii podkreślono konieczność znaczącej poprawy jakości promocji Wydziału, jego wizerunku zewnętrznego.

Jeśli tak, to kto dokonywał tej analizy (np. władze jednostki, Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia, komisja lub komisje Rady jednostki, specjalnie powołany zespół ekspertów, inne)?

Analiz tego typu dokonuje - na bieżąco - Kolegium Dziekańskie, Wydziałowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia oraz komisja Rady Wydziału ds. oceny programu studiów.

Czy w wyniku tej analizy zaplanowano konkretne działania zapobiegające negatywnym następstwom niżu demograficznego?

W związku z zaobserwowanym spadkiem zainteresowania studiami na kierunku administracja podjęliśmy działania - uwzględniając potrzeby rynku - w kierunku zmiany programu tych studiów. W roku akademickim 2014/15 zacznie obowiązywać nowy program studiów na studiach I stopnia. Mając na uwadze konieczność dostosowywania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku Wydział oferuje też od roku akademickiego 2014/15 nowy kierunek studiów niestacjonarnych II stopnia – Prawo finansowe i skarbowość.

Mając na uwadze m.in. konieczność dostosowywania oferty edukacyjnej do zmieniających się potrzeb rynku pracy, w kwietniu 2014 r. na Wydziale powołano Radę Interesariuszy Zewnętrznych, która pełni funkcję opiniodawczą, oceniającą i doradczą. Oprócz oceny regulacji i funkcjonowania poszczególnych elementów systemu jakości kształcenia, Rada Interesariuszy Zewnętrznych będzie brała udział w analizach programów nauczania i ich efektów, na obydwu kierunkach studiów realizowanych na WPiA, pod kątem adekwatności oferty do potrzeb rynku pracy. Zdaniem Władz Wydziału pozwoli to na kierowanie do kandydatów oferty edukacyjnej, która będzie sprzyjała lepszej sytuacji absolwentów na rynku pracy.

1b. Doświadczenia jednostki w uznawaniu efektów uczenia się osiągniętych poza uczelnią

Zarówno w latach 90. ubiegłego wieku, jak i w ciągu ostatnich kilkunastu lat osoby posiadające już doświadczenie zawodowe podejmowały na UW studia zaoczne (ale także podyplomowe, a niekiedy dzienne), np. nauczyciele będący absolwentami filologii rosyjskiej podejmowali studia na kierunku filologia polska; pracownicy archiwów – studia na kierunku historia, specjalizacja archiwistyka itp.

Czy w jednostce zaliczono już doświadczenia zawodowe studentów na poczet przedmiotów/modułów programu studiów (dziennych, zaocznych, podyplomowych)?

W naszej jednostce do tej pory nie zaliczano doświadczeń zawodowych studentów na poczet przedmiotów. Nie było takich potrzeb. Nie było przypadku, żeby władzom dziekańskim Wydziału ktoś zgłosił potrzebę uznania mu efektów kształcenia osiągniętych pozaformalnie czy nieformalnie. Nie mamy więc takich doświadczeń. Warunki rekrutacji na jednolite studia magisterskie uwzględniają jedynie wymóg zdanego pozytywnie egzaminu maturalnego. Jeśli student podejmuje studia równoległe, zaliczamy przedmioty w ramach 15 pkt ECTS (jako przedmioty ogólnouniwersyteckie) i 12 pkt ECTS za przedmioty zrealizowane na innych wydziałach UW i uczelniach. Decyzję o uznaniu przedmiotów podejmuje Prodziekan ds. Studenckich na podstawie opinii kierownika właściwej katedry lub zakładu

Jedynie w ramach obowiązkowych praktyk zawodowych mogą być zaliczone na poczet programu studiów (obowiązkowej praktyki) efekty kształcenia zdobyte poza uczelnią w trakcie pracy zawodowej / wolontariatu. Decyzję podejmuje pełnomocnik Dziekana ds. praktyk.

Jeśli tak, to prosimy o przedstawienie przeglądu dotychczasowych praktyk w tym zakresie – sięgający nawet lat 90. i uwzględniający doświadczenia prodziekanów ds. studenckich, dyrektorów ds. studenckich, kierowników studiów podyplomowych, kierowników studiów zaocznych.

brak

2. Dobre praktyki w ocenianej dziedzinie (rozwiązania sprawdzone i godne upowszechnienia)

Jakie rozwiązania (procedury) spośród odnotowanych w punkcie 1b. sprawozdania można uznać za rozwiązania sprawdzone i godne upowszechnienia?

brak

3. Szanse i zagrożenia (w kontekście przewidywanych skutków niżu demograficznego) wynikające z proponowanych przez MNiSzW rozwiązań prawnych

Przyjęty przez Radę Ministrów w grudniu 2013 r. projekt Ustawy o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym zawiera m.in. zapisy:

Art. 1 pkt 99:

„Art. 170f. Senat uczelni określa organizację potwierdzania efektów uczenia się, w tym:

- 1) zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się;
- 2) sposób powoływania i tryb działania komisji weryfikujących efekty uczenia się.

Art. 170g. 1. Efekty uczenia się mogą zostać potwierdzone:

- 1) osobie posiadającej świadectwo dojrzałości i co najmniej 5 lat doświadczenia zawodowego – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie;
 - 2) osobie posiadającej tytuł zawodowy licencjata lub równorzędny i co najmniej 3 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów pierwszego stopnia – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia;
 - 3) osobie posiadającej tytuł zawodowy magistra lub inny równorzędny i co najmniej 2 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów drugiego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na kolejny kierunek studiów pierwszego lub drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie.
2. W przypadku absolwentów kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych oraz kolegiów pracowników służb społecznych przystępujących do potwierdzenia efektów uczenia się nie jest wymagane spełnienie warunku pięcioletniego doświadczenia zawodowego.
3. W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć studentowi nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do danego programu kształcenia określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia.
4. Liczba studentów na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, którzy zostali przyjęci na studia na podstawie najlepszych wyników uzyskanych w procesie potwierdzenia efektów uczenia się, nie może być większa niż 20% ogólnej liczby studentów na tym kierunku, poziomie i profilu kształcenia”.

Art. 42:

„Senaty uczelni są obowiązane, w terminie do dnia 30 czerwca 2014 r., podjąć uchwały w sprawach, o których mowa w art. 170f ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą”.

3a. Szanse

Jakie szanse dla jednostki – zdaniem władz jednostki i Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia – wynikają z proponowanych przez MNiSzW rozwiązań prawnych?

Na kierunku prawo - wyłącznie zagrożenia. Wydział nie widzi szans na wprowadzenie rozwiązań w kształcie zaproponowanym w ww. przepisach. To byłoby groźne dla zachowania poziomu i standardu kształcenia.

Uznawalność efektów kształcenia może mieć sens na studiach dwustopniowych, na kierunku administracja. Wtedy można byłoby uznawać efekty kształcenia - pod warunkiem jasno sprecyzowanych, zestandaryzowanych na poziomie UW, reguł uznawalności. Wydział widzi ewentualną możliwość zaliczania praktykom efektów uczenia się ze studiów I stopnia.

3b. Zagrożenia

Jakie zagrożenia dla jednostki – zdaniem władz jednostki i Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia – wynikają z proponowanych przez MNiSzW rozwiązań prawnych?

Na kierunku prawo - ze względu na jego specyfikę, program, który zakłada ciągłość jednolitych, pięcioletnich studiów - taka uznawalność byłaby niezmiernie trudna. Nie można przyjąć, że osoba nie mająca wykształcenia prawniczego posiada doświadczenie zawodowe w zawodzie prawniczym. Na kierunku prawo przyjęcie takiego założenia mogłoby rodzić pole do licznych kontrowersji związanych z uznawalnością.

Biorąc pod uwagę, że uznawalność efektów kształcenia opiera się na zasadzie indywidualnego podejścia do każdego zainteresowanego, należy liczyć się z możliwością, że opracowane na UW i uszczegółowione w jednostkach reguły uznawalności okażą się niewystarczające. Konkretni zainteresowani mogą mieć nietypowe potrzeby, których nie da się rozwiązać w oparciu o przyjęte zasady. Trzeba precyzyjnie ustalić, kto będzie podejmował ostateczne decyzje w takich sprawach.

4. Załączniki (pomocne UZZJK w pracach nad sprawozdaniem z oceny własnej w skali całej uczelni).

1. Wyciąg z protokołu posiedzenia Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 23 kwietnia 2012 r.
2. *Strategia Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego* uchwalona przez Radę Wydziału 23 kwietnia 2012 r.
2. Uchwała Rady Wydziału Nr 01/05/2013 z dnia 13 maja 2013 r. w sprawie systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego
3. Wyciąg z protokołu posiedzenia Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 14 kwietnia 2014 r
4. Uchwała Rady Wydziału Nr 01/04/2014 z dnia 14 kwietnia 2014 r. zmieniająca uchwałę w sprawie systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

Sprawozdanie, opracowane przez Wydziałowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia, zostało zaakceptowane przez Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, prof. dr. hab. Krzysztofa Rączkę w dniu

Podpis Dziekana Wydziału

Podpis Przewodniczącej WZZJK